

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **D. S.**

skazanego z art. 222 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 grudnia 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 23 października 2023 r., sygn. akt IX Ka 1192/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie

z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. akt IV K 569/22,

na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu – adw. T. S. (Kancelaria Adwokacka w W.) kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem sporządzenia i wniesienia kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. akt IV K 489/24, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie uznał D. S. za winnego popełnienia:

- czynu zarzucanego mu w pkt. 1 aktu oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 193 k.k. i za to wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku);
- czynu zarzucanego mu w pkt. 3 aktu oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III wyroku).

Nadto, w miejsce orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności sąd *meriti* wymierzył oskarżonemu karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt IV wyroku), zaliczając na poczet tej kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt V wyroku) oraz rozstrzygnął o kosztach (pkt. VI i VII wyroku).

Tymże wyrokiem uniewinniono jednocześnie D. S. od popełnienia zarzucanego mu w pkt. 2 aktu oskarżenia czynu z art. 244 k.k.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając w niej:

- w zakresie czynu przypisanego w pkt. I wyroku rażąco niewspółmierność kary (pkt 1 apelacji);
- w zakresie czynu z pkt. III wyroku obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., co miało doprowadzić do niezastosowania art. 5 § 2 k.p.k. (pkt 2 apelacji).

W oparciu o te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku:

- w zakresie pkt. I przez wymierzenie oskarżonemu kary grzywny lub ograniczenia wolności,
- w zakresie pkt. III przez uniewinnienie D. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Natomiast w apelacji osobistej oskarżonego, który zaskarżył wyrok sądu *a quo* w pkt. I i III, co do winy i kary, podniesiono niewyjaśnienie wszystkich okoliczności przedmiotowej sprawy, zwłaszcza przez zaniechanie zabezpieczenia nagrania z monitoringu zamieszczonego na klatce schodowej, na której doszło do zdarzenia wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 222 § 1 k.k., nie pozyskanie zapisu przebiegu sytuacji z zapisu kamery nasobnej policjanta, nie przesłuchanie zwiernika służbowego policjantów interweniujących w dniu

zdarzenia, przed którym składali oni raport. W konkluzji D. S. wniósł o uniewinnienie od przypisanych mu czynów.

Po rozpoznaniu obu apelacji Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 23 października 2023 r., sygn. akt IX Ka 1192/23, zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenie, tj. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. polegające na zaniechaniu przez Sąd obu instancji dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów, w sytuacji, w której w realiach niniejszej sprawy zachodzi uzasadniona wątpliwość, co do poczytalności oskarżonego”

W oparciu o ten zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rację przyznać należy prokuratorowi, który w pisemnej odpowiedzi na kasację ocenił ją jako oczywiście bezzasadną.

Podzielić należy również w całej rozciągłości argumentację przedstawioną przez oskarżyciela publicznego na poparcie wyrażonego wyżej stanowiska, a ponieważ to pismo procesowe zostało doręczone skazanemu i jego obrońcy, Sąd Najwyższy do niego się w tym miejscu odwołuje nie widząc konieczności powielania jego treści.

Słuszne są w szczególności зауваżenia prokuratora co do pojęcia „uzasadnionych wątpliwości” odnośnie zdrowia psychicznego oskarżonego, zwłaszcza w kontekście jego zdolność rozumienia znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem. Sąd Najwyższy w tym składzie akceptuje oraz podtrzymuje wyrażany wielokrotnie w orzecznictwie pogląd, że uzasadnione wątpliwości co do poczytalności (art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k.), to takie, które oparte są na konkretnych okolicznościach oraz dowodach i wynikają z oceny owych dowodów oraz okoliczności, oceny dokonanej przez uprawniony organ procesowy na wniosek

stron lub z urzędu. Sąd, ustalając, czy faktycznie występują przesłanki wskazane w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., zawsze powinien pamiętać o tym, że ich „zachodzenie” nie jest uwarunkowane jakimś abstrakcyjnym przeświadczeniem czy niezbyt uchwytynymi domysłem, lecz uzależnione jest od powzięcia przez organ postępowania tylko takich wątpliwości, które mają charakter uzasadniony, a więc takich, które mają oparcie w konkretnych ustalonych w sprawie okolicznościach. Decydujące znaczenie tym zakresie ma ocena organu procesowego, a nie subiektywna ocena stron czy obrońcy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., IV KK 419/15; z dnia 20 października 2021 r., IV KK 412/21).

Jak trafnie zauważył prokurator, wprowadzie na etapie postępowania przygotowawczego organ prowadzący to postępowania wstępnie wyraził w tym przedmiocie pewne wątpliwości, czego konsekwencją było wystąpienie do sądu o wyznaczenie dla podejrzanego obrońcy z urzędu, co też wówczas nastąpiło (k. 86), rzecz wszelako w tym, że wątpliwości tych następnie nie podtrzymał nie występując o wydanie stosownej opinii przez biegłych lekarzy psychiatrów.

Jakichkolwiek wątpliwości, a tym bardziej „uzasadnionych”, nie miały w tym przedmiocie ani strony postępowania (oskarżony i jego obrońca) oraz uczestniczący w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji prokurator, ani też sądy *a quo* i *ad quem*. Co więcej, wątpliwości takich organy postępowania sądowego powziąć nie miały powodu, nawet w kontekście obiektywnych, poprawnie wskazanych przez autora kasacji, okoliczności związanych z zachowaniem D. S. w dniu zdarzenia objętego zarzutami, czy też stanowiska jego rodziców wyrażonego w rozmowie z pracownikiem socjalnym (pismo z dnia 26 kwietnia 2022 r. – k. 313).

Pomija skarżący, że zachowanie zakazanego w dniu 10 kwietnia 2022 r. nie odbiegało od podobnych zachowań mających miejsce w dniu 2 stycznia 2022 r., a objętych prawomocnym wyrokiem skazującym Sądu Rejonowego dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie z dnia 30 marca 2022 r., sygn. akt IV K 60/22, ignorując jednocześnie twierdzenia D. S. zawarte w jego wyjaśnieniach złożonych w dniu 12 kwietnia 2022 r., w których wskazał, że nie leczył się w poradni od uzależnień ani w poradni zdrowia psychicznego (k. 33 *verte*), a następnie w tym samym dniu w toku

przesłuchania przez prokuratora, gdy przyznał swoje agresywne zachowania po spożyciu alkoholu (k. 42), która to okoliczność w sprawie niniejszej potwierdzona została obiektywnym dowodem w postaci badania stanu jego trzeźwości w wydychanym powietrzu (0,74 mg/l – k. 3).

W tym stanie rzeczy oraz wymowy pozostałych faktów wskazanych w pisemnym stanowisku przez prokuratora, wyrażane obecnie i to wyłącznie przez obrońcę wątpliwości uznać należy za wyraz jego subiektywnego i mającego jedynie charakter instrumentalny poglądu.

Skoro, jak to wykazano wyżej, sądy obu instancji nie powzięły jakichkolwiek wątpliwości co do ewentualnego wystąpienia w odniesieniu do skazanego okoliczności, o jakich mowa w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., i co więcej także wątpliwości samego obrońcy nie przekonują o ich uzasadnionym charakterze, zrzut kasacyjny o rażącym naruszeniu przepisu obligującego sąd i to przede wszystkim drugiej instancji, gdyż to jego wyrok podlega kontroli kasacyjnej (art. 519 k.p.k.), do działania z urzędu, jest pozbawiony podstaw. Nie może też w związku z tym być mowy o naruszeniu przepisów art. 193 § 1 k.p.k. i art. 202 § 1 k.p.k., będących pochodnymi w stosunku do regulacji art. 167 k.p.k.

W tych wszystkich powodów, a więc nie stwierdzenia przez Sąd Najwyższy w tej sprawie, po stronie Sądu odwoławczego uchybienia mającego postać rażącego naruszenia prawa o istotnym wpływie na treść orzeczenia tego Sądu w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., wniesioną przez obrońcę skazanego D. S. kasację należało – w trybie art. 535 § 3 k.p.k. – oddalić.

Zwolnienie skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego (art. 624 § 1 k.p.k.) podyktowane było okolicznościami skutkującymi przyznaniem mu na etapie postępowania okołokasacyjnego obrońcy z urzędu.

Natomiast wysokości zasądzonych na rzecz obrońcy z urzędu kosztów pomocy prawnej – za sporządzenie i wniesienie kasacji – wynikała z regulacji zawartej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2024 r., poz. 763).

t.n

r.g.